

DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

DARE to Care: historijsko obrazovanje za ljudska prava

Autor: Lina Jurjević

Croatian Education and Development
Network for the Evolution of
Communication - HERMES
Croatia

Kreisau-Initiative
Kreisau Initiative e.V.
Germany

Open Communication
Serbia

TRANSFORM
Sweden

Western Balkans
Network
Bosnia-Herzegovina

Co-funded by
the European Union

Ovaj projekat sufinansiran je sredstvima Evropske komisije. Stavovi i sadržaj nastavnih planova isključivo su odgovornost njihovih autora i ne odražavaju stavove Evropske komisije ili provedbenih organizacija. Evropska komisija nije odgovorna za bilo kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne upotrebe ove publikacije.

DARE to Care: Historijsko obrazovanje za ljudska prava

O projektu

Inicijativa 'DARE - Depolarization Activism for Resilient Europe' ('Aktivizam za depolariziranu i snažnu (otpornu) Evropu') pokrenuta je sa ciljem stvaranja prostora za kritički pristup učenju te dijalog usmjeren na mlade i njihov aktivizam u području savremenih izazova kao što su polarizacija, radikalizacija, mentalno zdravlje te kršenja ljudskih prava. Obrazovni materijali projekta DARE nastoje ojačati aktivno stanovništvo i evropske vrijednosti te promovisati i osnažiti glasove mladih i njihov građanski angažman. Za više informacija posjetite internet stranicu projekta: www.depolarisation.eu

Teme

- 'DARE to Care' (igra riječi, 'Usudi se mariti') tema - uvid u motivaciju mlade osobe i njenu predanost svrsishodnom volontiranju kojim doprinosi poboljšanju zajednice;
- Historijsko obrazovanje za ljudska prava i propitkivanje jesmo li šta naučili iz historije te kako prošlost oblikuje i utiče na našu sadašnjost.

Kontekst

Školski nastavni planovi i programi često ne odvajaju dovoljno vremena za obrađivanje delikatnih tema kao što je holokaust te se rijetko bave neugodnim historijskim činjenicama iz historije vlastite zemlje. Štaviše, u današnje vrijeme ove osjetljive teme često su predmet kontroverze jer ih se može povezati sa savremenim društvenim izazovima i pitanjima ljudskih prava. U nekim zemljama raste historijski revizionizam i relativizacija historijskih činjenica. Ovi fenomeni dovode do pogrešnih i pojednostavljenih tumačenja složenih historijskih procesa što ipak pridonosi govoru mržnje, predrasudama i polarizaciji po pitanju određenih tema.

Ovaj nastavni plan pruža uvid u mlade ljude kojima su ova pitanja zanimljiva i koji u slobodno vrijeme provode edukativne radionice o ljudskim pravima i historiji.

Ciljevi

- zainteresovati učenike za učenje historije;
- promovisati volontiranje i vršnjačko učenje kao efikasne obrazovne pristupe;
- afirmirati učenike na aktivno odgovaranje na izazove u zajednici i promovisanje kulture dijaloga.

Ishodi učenja

Na kraju časa učenici će moći:

- objasniti na koji način historija utiče na sadašnjost;
- prepoznati i raspraviti primjere historijskog revizionizma i/ili suočavanja sa prošlošću;
- analizirati i objasniti šta se može poduzeti u određenim situacijama.

Materijal i oprema

Laptop, projektor, zvučnici, internet/Wi-Fi, flipchart blok s papirima i samoljepljivi papirići

Trajanje

---

45 minuta (jedan školski čas)

Tok nastavnog časa

Uvod (10 minuta)

Na početku časa nastavnik učenicima postavlja pitanja:

- Možete li navesti noviji kontroverzni događaj vezan uz historiju u vašoj zajednici? (vandaliziranje spomenika, govor mržnje, desničarski grafiti itd.)
- Kako se osjećate zbog tih događaja i zašto?

Gledanje kratkog videozapisa DARE to Care: Historijsko obrazovanje (5 minuta)

Reproducirajte videozapis učenicima: <https://youtu.be/cEhcgKTa-k4>

Kratka rasprava o videozapisu (15 minuta)

Korisna pitanja za istraživanje, razmatranje i daljnje razmišljanje:

- Na kojem konkretnom historijskom problemu rade mladi ljudi prikazani u videozapisu?
- Koliko je važno učenje historije za današnje mlade ljude?

"Past2Present" ('Historija sadašnjosti') - aktivnost za cijeli razred (15 minuta)

Nastavnik objašnjava učenicima završnu aktivnost časa u kojoj će svi zajedno osmisliti nekoliko ideja o tome kako se mogu uključiti u suočavanje sa određenim problemima koji se pojavljuju u njihovoj školi ili gradu.

Nastavnik zatim izlaže tri (unaprijed pripremljena) flipchart papira na kojima su zapisane sljedeće tri situacije:

1. situacija: Jedno jutro, po dolasku u školu, učenici i nastavnici nailaze na svježe grafite sa kukastim križevima na nekoliko mjesta unutar škole te na vanjskim zidovima.

2. situacija: U razgovoru sa jednim od vaših prijatelja ili poznanika on/ona izgovore nešto u stilu: "Holokaust nije stvaran, nije se nikada dogodio."

3. situacija: Određena skupina u vašem gradu često je marginalizirana, diskriminirana ili napadnuta isključivo zbog svoje rase ili etničke pripadnosti.

Učenici imaju ukupno 5 minuta da osmisle 3 ideje (svaki učenik po jednu za svaki scenarij) o tome kako bi reagovali u tim situacijama te ih zapišu na samoljepljivi papirić (3 po učeniku).

"Past2Present" - nastavak aktivnosti za cijeli razred

U zadnjih 10 minuta časa nastavnik analizira ponuđene odgovore učenika, bilježenjem npr. koje su ideje bile najpopularnije (vjerojatno su mnogi učenici došli do istih ili sličnih rješenja), koje ideje su možda bile kontraproduktivne ili potencijalno štetne, a koje vrlo originalne itd.

Čas završava tako što nastavnik podsjeća učenike da društvo funkcioniše samo ako se svi pokušamo uhvatiti u koštac sa nepravdom, govorom mržnje i drugim društvenim anomalijama. Nijedna inicijativa nije premala jer će ponekad i suosjećanje i pokazivanje da vam je stalo promijeniti nečiji život.

Izvori

- Projekt DARE, nastavni planovi, dodatni materijali i videozapisi koji se nalaze na internet stranici projekta: www.depolarisation.eu ili www.resilienteurope.eu

Adaptacija aktivnosti za nastavu na daljinu

Ova se lekcija lako prenosi u online format. Uvodni dio, gledanje videozapisa i rasprava mogu se održati putem online platformi. Aktivnost oluje ideja sa scenarijima i samoljepljivim papirićima/bilješkama može se provesti upotrebom različitih internet whiteboard alata, npr. Miro board, Google Jamboard, Excalidraw itd.

Vrednovanje

Ocjenjivanje ili vrednovanje treba se fokusirati na aktivnosti učenika koje mogu uslijediti nakon časa - na primjer, na jednu od ideja predloženih za domaću zadaću.

Ideje za domaću zadaću

- 1. ideja za domaću zadaću: Učenici trebaju (pojedinačno ili u manjim grupama) istražiti šta je 'poricanje holokausta' i historijski revizionizam koji se odnosi na Drugi svjetski rat. Je li ova problematika na bilo koji način prisutna u vašoj zemlji u današnje vrijeme? Ako jeste, na koji način se manifestuje? Zadatak učenika je izraditi kratku prezentaciju o tome.
- 2. ideja za domaću zadaću : Postoji li u historiji vaše zemlje tema sa kojom se ljudi i dan danas teško suočavaju? Zamolite učenike (pojedinačno ili u malim grupama) da istraže jednu takvu osjetljivu ili kontroverznu temu iz historije svoje zemlje i izrade kratku prezentaciju, objašnjavajući o čemu se radi; zašto je tema osjetljiva ili kontroverzna; zašto misle da ova kontroverza uopšte postoji (tj. zašto je teško ili komplikovano podučavati ili govoriti o toj temi); kako ta konkretna historija utječe na sadašnjost.